

GAZETA KUJAWSKA

ORGAN MIĘDZYPARTYJNY STRONNICTW POLITYCZNYCH

Rok I. Nr. 217

Włocławek, wtorek 24 września 1946 roku.

Cena 3 złote

Spółdzielczość organizatorem ryнку zbożowego

Rynek zbożowy w Polsce nie tylko ma najszerszy zasięg ze wszystkich rynków towarowych, ale ponadto wciąga w orbitę swych interesów wszystkich ludzi, związanych z rolą, zarówno większych jak najdrobniejszych rolników jako producentów i całą resztę społeczeństwa jako konsumentów. Z tego względu winien być przedmiotem szczególniejszej pieczy władz i organizacji gospodarczych.

Wskutek swojej powszechności i ogarniania klientów niewyszkolonych, rynek zbożowy był stale eksploatowany na niekorzyść producenta. Jedynie wysoka organizacja spółdzielcza na terenie Wielkopolski i Pomorza umiała zapewnić rolnikowi godziwą cenę za jego produkt i stosując jawność placonych cen uniezależniała go w dużej mierze od przekonywań i nacisków handlarzy. Na innych terenach, gdzie „Rólniki” i „Spółki Rolniczo-Handlowe” albo nie były znane, albo działały słabo, dziedziną handlu zbożem była polem daleko idącego wyzysku.

Jeżeli w czasach pokojowych zorganizowanie rynku zbożowego przedstawiało tak wielkie trudności, że właściwie organizacja ta nigdy nie obejmowała całego obszaru kraju, to trudności te wzmożyły się niepomniernie w okresie powojennym.

Wojna wpływa demoralizująco na poczucie etyczne, wyzwala instynkty pierwotne i osłabiając odpowiedzialność i kryteria moralne wytwarza stan, który można nazwać amoralnością. Stan ten trwa zazwyczaj długo poza konferencje pokojowe. Lata mijają, zapomniano dawno o akcji wojennej, a nastrój podważenia praw współzycia istnieje nadal — i to, rzecz znamienita, zarówno u zwyciężonych, jak u zwycięzców. Zanika uczciwość przede wszystkim handlowa, a bierze górę wyzysk i doraźna korzyść.

Jedną z dziedzin, które najprędzej mogą się otrząsnąć z nastawienia amoralnego, jest spółdzielczość. Poczucie solidarnej odpowiedzialności, wzajemna kontrola, zasięg drobnych komórek wiejskich, gdzie każdy działacz jest jakoby „na świeczniku” dodatnio wpływają na etykę współzycia.

Te okoliczności predestynują niejako spółdzielczość na organizację rynku zbożowego. Aparat spółdzielczy po zakończeniu akcji kontyngentowej jest w pełni przygotowany, a jego placówki — spółdzielnie wiejskie — opierają się na czynniku społecznym znając teren i jego potrzeby oraz posiadają zaufanie rolnika, stanowią bowiem ich własność i dorebek.

Trzechletni plan gospodarczy oraz ordynacja wyborcza przyjęta

WARSZAWA (obsł. wł.). Na początku drugiego dnia obrad Prezydent Bierut oświadczył, że publiczność nie ma prawa wyrażania swych uczuć, sympatii czy antypatii, a może tylko obserwować przebieg obrad. Jednocześnie Prezydent zaapelował do przewodniczących klubów poselskich, ażeby wpłynęli na posłów w kierunku przestrzegania zarządzeń przewodniczącego.

Następnie wygłosił przemówienie przewodniczący Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów, minister Minec omawiając trzechletni plan inwestycyjny. Minister stwierdził, że obecna sytuacja po przeprowadzeniu reform gospodarczych zezwala na planowe kierownictwo życia gospodarczego. Praca planowania podzielona jest na trzy sektory: państwowy, spółdzielczy i prywatny. Dopiero po 2 latach bytu państwowego powzięto koncepcję planowania gospodarczego. Wcześniej tego nie można było zrobić, bowiem trzeba było przejść okres przygotowawczy: teoretyczny i praktyczny.

Polska poniosła ogromne straty wojenne, które skąpo licząc wynoszą sumę 100 miliardów złotych przedwojennych. Gdyby zastosować przedwojenne tempo, musielibyśmy czekać 50 lat na odbudowę, a tymczasem odbudowa postępuje z zawrotną szybkością. W roku bieżącym Polska osiągnęła 40% przedwojennej produkcji rolniczej i 70% produkcji przemysłowej. Plan wniesiony przez rząd dąży do tego, ażeby w 1949 roku było dość jedzenia, dość ubrania, bielizny, obuwia i tytoniu. Nie można jednak będzie jeszcze w najbliższym trzechleciu rozwiązać w zupełności zagadnienie mieszkaniowe. Bieżąca trzylatka jest trzylatką sytości, a dopiero następna rozwiąże sprawę mieszkaniową. Większą część produkcji dadzą ziemie zachodnie. Bez tych ziem nie ma odbudowy gospodarki polskiej, nie ma suwerenności. W chwili gdy niektórzy odmawiają nam praw do naszych ziem, wzmożony potok ludzi, ziarna, pro-

duktów na te ziemie będzie najlepszą odpowiedzią.

Po przemówieniu ministra Mineca zabrał głos minister Bobrowski, referując podstawowe zarysy planu trzechletniego, a następnie na mównicy stanął minister Skarbu Dąbrowski omawiając zasady planu.

Po tych trzech przemówieniach zawiązano nad planem dyskusję w której wypowiedzieli się przedstawiciele wszystkich stronnictw.

Po dyskusji ministrowie odpowiedzieli na postawione przez posłów pytania, poczem w głosowaniu cała ustawa została przyjęta.

W trzecim dniu obrad wśród ogólnego zainteresowania nie tylko na ławach rządowych, ale i wśród posłów, dziennikarzy i publiczności rozpoczęto dyskusję nad projektem o ordynacji wyborczej.

Główny referat wygłosił poseł Kłiszko (PPR), stwierdzając, że wybory zakończą w Polsce pierwszy etap, po którym zacznie się okres stabilizacji. Projekt ordynacji jest najbardziej odpowiadający wymogom chwili obecnej i jest w swych zasadach oparty na konstytucji marcowej z 1921 roku. Nowością jest tylko fakt, że obecnie również i bohaterkie wojsko polskie otrzymało prawo głosu.

Poseł Wójcik (PSL) zreferował poprawki mniejszości komisji, starając się wykazać różnice między pro-

jektom a poprawkami mniejszości.

W drugim czytaniu projektu zabrał głos poseł Rusinek (PPS) i zaapelował do wszystkich o przyjęcie projektu.

Poseł Załęski (PSL) usiłował wyjaśnić przyczynę istnienia band oraz usprawiedliwić częściowo ich poczynania.

Poseł Wasilewski (SL) zapowiedział poparcie projektu.

Poseł Arczyński (SD) stwierdził, że PSL broni obecnie mocno konstytucji marcowej, chociaż przez cały okres okupacji popierało tylko konstytucję sanacyjną. Poseł Rek (PSL-Mowe Wyzwolenie), Poseł Widy-Wirski (SP), poseł Berman (Poalej Sjon) poparli projekt.

Poseł Bieńkowski (PPR) w przemówieniu swoim zbijał zarzuty PSL.

W toku dyskusji wpłynęły nowe poprawki do projektu zgłoszone przez Stronnicwo Pracy i Stronnicwo Demokratyczne.

Na wniosek PSL przystąpiono do imiennego głosowania nad całością ustawy wraz z ostatnimi poprawkami. Za projektem komisji padło 306, a przeciwko — 40 głosów. W ten sposób ordynacja wyborcza została uchwalona.

Z kolei odczytano interpelacje poselskie, poczem odroczono posiedzenie do dnia następnego.

Z Konferencji Pokojowej

PARYŻ (obsł. wł.). Na podkomisji statutowej dla Triestu w dalszym ciągu toczyła się dyskusja w przedmiocie uprawnień gubernatora. Delegat Jugosławii zażądał aby gubernator nie posiadał prawa weta w sprawach polityki wewnętrznej.

Na posiedzeniu komisji gospodarczej dla spraw bałkańskich omawiano wniosek W. Brytanii w sprawie klauzuli zabezpieczenia interesów naftowych w Rumunii.

Na posiedzeniu komisji terytorial-

nej dla Węgier wysłuchano odpowiedzi delegata węgierskiego na rozszczenia terytorialne Czechosłowacji.

Zarządzenie sekretariatu żądające od komisji 12-o godzinnego dnia pracy wywołało rewoltę wśród delegatów. Wprawdzie przyznano słuszność zarządzeniu, które wydatnie wpływa na przyspieszenie prac, jednak w wielu wypadkach okazało się to niemożliwe do wykonania. Komisje zarządzenie odrzuciły i wprowadziły 5-io godzinny dzień pracy.

Aparat spółdzielczy, którego sieć sięga do najdalszych zakątków kraju, kieruje się interesem społecznym, a nie chęcią zysku i pod tym względem ma przewagę nad kupcem prywatnym; od aparatu państwowego jest bardziej elastyczny i bezpośrednio związany z masami robotniczymi — odbiorcą i elementem chłopskim — dostawcą.

Objęcie i zorganizowanie rynku zbożowego przez spółdzielczość utnie cały szereg anomalii, których motorem jest nie tylko kupiec prywatny. Znany jest wypadek, że jedna z cen-

trali handlowych zaoferowała spółdzielni 850 zł. za 1 q żyta, placąc jednocześnie swemu agentowi 1.200 złotych.

Takie praktyki „konkurencyjne” nie tylko podważają zaufanie do bezpośrednio zainteresowanych instytucji, ale i do Państwa, którego strona oferująca była wykładnikiem.

Tylko gospodarka planowa — stwierdził prezes „Spółem” Żerkowski — zapewni należyłą organizację rynku, chleb dla wszystkich i równowagę gospodarczą. S. P.

Z Rady Bezpieczństwa

NOWY JORK (obsł. wł.). Skarga Ukrainy na Grecję została w głosowaniu (9 głosów przeciwko, a 2—za) odrzucona. Jednocześnie wyznaczono nowe posiedzenie, które ma zająć się rozpatrzeniem wniosku radzieckiego w przedmiocie sił alianckich stacjonujących na obcych terenach.

Po ustąpieniu Wallace'a Bevin wrócił do Paryża

NOWY JORK (obsł. wł.). Wallace po swym ustąpieniu z rządu wysłał do prezydenta Trumana list, w którym oświadczył, że dalej będzie walczył o pokój dla świata i jest pewien, że również prezydent przyłączy się do tej walki. Wallace był ostatnim ministrem w gabinecie z okresu Roosevelta. Opinia amerykańska i zagraniczna stwierdza, że Wallace nadal będzie prowadził publicznie walkę z imperializmem angielskim, starając się odwrócić politykę amerykańską od zgodności z polityką angielską. Polityka amerykańska musi wiedzieć o tym, że krocząc po obecnej drodze prowadzi do trzeciej wojny światowej.

Prasa angielska stwierdza, że ustąpienie Wallace'a wywołało daleko idące następstwa dla Stanów Zjednoczonych i dla partii demokratycznej. Narodowy Komitet Obywatelski Akcji Politycznej w St. Zjednoczonych oświadczył, że dymisja Walla-

ce'a jest ciosem dla kół postępowych i dla sprawy pokoju. Reakcyjny Byrnes użył swego wpływu na prezydenta Trumana i zwyciężył, dzięki czemu Stany Zjednoczone daleko odeszły od drogi pokojowej.

PARYŻ (obsł. wł.). Minister Bevin powrócił do Paryża i odbył konferencję z Byrnesem. Przedmiotem rozmowy była prawdopodobnie sprawa przyspieszenia obrad Konferencji Pokojowej.

W najbliższym czasie odbędzie się prawdopodobnie spotkanie czterech ministrów, które ma zająć się znalezieniem sposobu przyspieszenia prac konferencji oraz omówieniem stanowiska w przedmiocie byłych kolonii włoskich.

Zjazd Słowian amerykańskich

NOWY JORK (obsł. wł.). W dniu 19 września otwarto III Zjazd Słowian amerykańskich. W zjeździe bierze udział delegacja polska i radziecka. Przewodniczącym zjazdu został

Leon Krzycki, który obejmując przewodnictwo omówił program działalności i zaznaczył, że sprawa przyjaźni słowiańsko-amerykańskiej będzie miała decydujące znaczenie dla sprawy umocnienia pokoju. Zwłaszcza w okresie, w którym klika reakcyjna wykorzystywała śmierć Roosevelta, należy wyczerpać wszystkie siły aby zachować pokój. Reakcja amerykańska stawia stawkę na trzecią wojnę, na rzecz dyplomacji atomowej.

Inni mówcy omówili politykę Wallace'a uznając ją za jedyną w walce z reakcją anglo-amerykańską, stwierdzając jednocześnie, że ustąpienie Wallace'a otwiera kampanię wyborczą, w czasie której wszyscy Słowianie amerykańscy winni stanąć po stronie Wallace'a.

W Palestynie

JEROZOLIMA (obsł. wł.). Na skutek przeprowadzonej rewizji zaarrestowano 50 osób, z których większość po przesłuchaniu zwolniono. Na dworzec w Haifie dokonano nowego zamachu, na skutek czego władze przystąpiły do przeprowadzenia dochodzenia.

Uroczystości w Berlinie

BERLIN (obsł. wł.). Odbyły się tu uroczystości poświęcone czci pomordowanych ofiar przez reżym hitlerowski. W uroczystościach wzięły udział 150-tysięczne tłumy berlińczyków.

W Iranie wybuchła rewolucja

TEHERAN (obsł. wł.). W południowych prowincjach irańskich wybuchło powstanie. Wojska rządowe przedarły się przez kordon powstańców i przesunęły się o 150 mil w kierunku północnym. Załogi rządowe

w portach bronią się rozpaczliwie, otoczone ze wszystkich stron przez powstańców. Powstańcy żądają dymisji trzech ministrów w gabinecie Iranu.

Zjazd autochtonów w Szczecinie

SZCZECIN (obsł. wł.). W Szczecinie odbył się zjazd autochtonów ziemi śląskiej, pomorskiej i mazurskiej. Co chwilę przybywały pociągi z Kaszubami. W gmachu Urzędu Wojewódzkiego odbywały się obrady, którym przewodniczył znany obrońca polskości na Mazurach i Warmii, h. poseł do sejmiku niemieckiego Baczewski, wygłaszając odpowiednie przemówienie. Przemawiał również wojewoda szczeciński, stwierdzając, że Wrocław i Szczecin mógł tylko obóz demokratyczny zdobyć dla Polski. Wielkimi oklaskami obdarzono

przemówienie mjra Romanowskiego, wypowiedziane w narzeczu kaszubskim. Na zakończenie obrad powzięto deklarację w której stwierdzono, że ludność miejscowa poprze wszystkimi jej dostępnymi siłami politykę Rządu Jedności Narodowej, że zespoli się z całym narodem dla wspólnej pracy nad odbudową Polski i w zgodnym proteście przeciwko zakusom na nasze granice zachodnie.

Na froncie odbudowy Warszawy

WARSZAWA (obsł. wł.). W niedzielę Warszawa zaroila się od grup pracujących nad oczyszczaniem stolicy z gruzów.

Wokół przemówienia Churchilla

PARYŻ (Obsł. wł.). Prasa francuska w dalszym ciągu atakuje poszczególne części przemówienia Churchilla stawiając mu jednocześnie zarzuty zgodności postępowania z postępowaniem Hitlera. Hitler też chciał organizować Europę, Hitler również mówił o jednej rodzinie europejskiej i chciał wciągnąć Francję do bloku antyradzieckiego.

W stosunku do Niemiec stanowisko Churchilla jest całkowicie błędne, bowiem nie wiadomo czym jeszcze

Niemcy będą, ale natomiast wiadomo czym są.

LONDYN (Obsł. wł.). Prasa angielska omawiając mowę Churchilla podzieliła się na dwa obozy. Prasa przeciwna Churchillowi oświadcza, że projekt Churchilla dąży do podzielenia Europy na dwa sprzeczne ze sobą bloki. Taki podział stanowi istotną barierę na drodze do osiągnięcia porozumienia międzynarodowego.

Burza nad kanałem

PARYŻ (obsł. wł.). Nad kanałem La Manche przeszła rzadko notowana olbrzymia burza, która dokonała wielkich spustoszeń w Normandii i Bretonii. Przewody telefoniczne i telegraficzne zostały zerwane.

Katastrofa kolejowa

PARYŻ (obsł. wł.). Pociąg osobowy idący ze Strassburga uległ wykołajeniu. Siedem osób zostało zabitych, a 9 ciężko rannych.

EDWARD LIGOCKI powrócił do kraju

WARSZAWA (PAP). Z Anglii powrócił w tych dniach do kraju znany pisarz i publicysta Edward Ligocki, jeden z najbliższych współpracowników gen. Sikorskiego.

Nowy strajk

NOWY JORK (obsł. wł.). 50.000 robotników przemysłu samochodowego wstrzymało pracę. Istnieje obawa, że strajk rozszerzy się na cały samochodowy przemysł.

Wokół katastrofy samolotu

BRUKSELA (obsł. wł.). Ekipy ratownicze dotarły do samolotu, który uległ wypadkowi w drodze z Brukseli do St. Zjednoczonych. 14 osób jest ciężko rannych, a ogółem tylko 18 osób zostało przy życiu. Ranni są ekspediowani przy pomocy helikopterów.

Forster przewieziony do Gdańska

GDĄNSK (obsł. wł.). Były gauleiter Gdańska Forster został przewieziony z Warszawy i osadzony w więzieniu gdańskim. Proces przeciwko niemu rozpocznie się w końcu stycznia lub na początku lutego.

Nagroda literacka

WARSZAWA (Obsł. wł.). Jury konkursowe po rozpatrzeniu szeregu nadesłanych prac autorskich postanowiło przyznać dwie równorzędne nagrody po 75.000 złotych Michałowi Rusinkowi za pracę pt. „Z Barykady w dolinę łez“ oraz Zuławskiemu za pracę pt. „Tajemnicze ja“.

Wielkie transporty paczek amerykańskich

GDYNIA (obsł. wł.). Do Gdyni nadeszły w ostatnich dniach następujące transporty poczty zamorskiej z Stanów Zjednoczonych A. P.

Dnia 13. 9. 1946 r. na statku amerykańskim s/s „Mormacwave“ około 15.000 worów paczkowych, 27 worów poczty listowej.

Dnia 15. 9. 1946 r. na kanadyjskim statku s/s „Tantara“ około 18.000 worów paczkowych i 122 worów poczty listowej.

Zawartość worów paczkowych stanowią paczki prywatne, wysłane przez Polonię amerykańską do krewnych i przyjaciół w Polsce. Ogólna ilość paczek wynosi około 160.000 sztuk.

Zarząd Poczty poczynił wszelkie starania, aby wyładowanie tych transportów ze statków nastąpiło najszybciej i dalsza ich ekspedycja

do poszczególnych urzędów pocztowo-celnych nastąpiła możliwie w najkrótszym czasie.

Do przewozu nadeszłych paczek potrzebnych będzie około 70—80 wagonów towarowych.

Gospodarka węglem w ręku niemieckim

HAMBURG (ZAP). Od 1 października będzie w Hamburgu nowy urząd niemiecki „Norddeutsches Kohlenverteilungsamt“, który będzie kierował produkcją i rozdziałem węgla.

Ofiary huraganu w Frankfurcie

LONDYN (PAP). Agencja Reutersa donosi z Frankfurtu, że wskutek huraganu zawaliło się 40 wypalonych podczas wojny budynków, przy

Jest to nowy krok na drodze do zupełnego oddania w ręce niemieckie kierownictwa sprawami gospodarczymi w strefie brytyjskiej.

czym zginęło 9 osób, a 24 odniosło rany. Straż ogniowa wydobywa zwłoki spod gruzów. Huragan szaleje dalej.

Koncert hitlerowskiej młodzieży

BERLIN (ZAP). W katalogu koncertowym koncertów organizowanych przez znanego na terenie Berlina hitlerowca dra Waltera Funka

wyczytać można reklamę koncertu „chóru im. Mozarta — młodzieży hitlerowskiej“ — „Mozart — Chor der Hitler-Jugend!“ — Niesłychane!

Z naszego miasta

Adrian Turczynowicz

Symbol czynu

Nadszedł dzień 15 września. Dzień wysoce pamiętny dla Włocławka, dzień otwarcia i poświęcenia nowej szkoły powszechnej.

Na uroczystość przybyli przedstawiciele władz i urzędów. Przybył również dowódca garnizonu pułk. Piliński. Wszystkich gości powitał kierownik szkoły ob. Zawisłak, który jednocześnie zwracając się do dzieci wygłosił krótkie przemówienie, charakteryzując w nim okres ciężkiej niewoli i dobro otrzymanego pokoju. Podkreślił ogrom dokonanej pracy i jej owoc w postaci nowego gmachu szkolnego.

Następnie Prezes Rady Miejskiej ob. Bojańczyk nawiązując do przemówienia ob. Zawisłaka zaznaczył, że Polsce przyświecają dwa cele: odbudowa kraju i wyszkolenie obywatela. Dzisiejsza uroczystość łączy oba te cele i należałoby życzyć, aby takich uroczystości było w Polsce jak najwięcej.

Po przeczytaniu wstęgi przez ob. Bojańczyka, nastąpił akt poświęcenia gmachu przez ks. dziekana Zwierza. Wszyscy obecni posuwając się za księdzem obeszli cały gmach, uczestnicząc w poświęceniu każdej klasy, a następnie zgromadzili się w auli szkolnej. Tutaj do zebranych przemówił prezydent Kubecki.

„Dla Zarządu Miejskiego dzień dzisiejszy jest chwilą uroczystą. Dokonane zostało jedno z najpilniejszych zadań po odejściu wroga. Kiedy przystępowaliśmy do pracy, kiedy spojrzeliśmy na te ruiny i zgliszcza, jakie na tym miejscu znajdowały się, trudno było opracować plan odbudowy. A jednak cegielka po cegielce rosła. I oto powstało dzieło całego społeczeństwa, w oczach naszych powstał cud pracy ludzkiej. Dzięki daninie szkolnej, którą opodatkowało się całe społeczeństwo, a przede wszystkim świat pracy, dzięki pomocy rządu polskiego, który przeznaczył na ten cel 400.000 zł. mogliśmy się zdobyć na wydatkowanie trzech i pół miliona złotych, aby oddać młodzieży do dyspozycji ten gmach, aby pomieścić w nim ponad 1200 uczniów i uczeniczek.“

Przemówienie swoje prezydent zakończył wręczeniem kluczy od gmachu w ręce inspektora szkolnego ob. Dobiszewskiego.

Inspektor zabierając głos złożył podziękowanie za trud i wysiłek Miejskiej Radzie Narodowej, Zarządowi Miejskiemu i ławnikom Olszewskiemu oraz inż. Sokołowskiemu, oświadczając jednocześnie, że na początku wakacji tegorocznych nie wierzzył w to, że już po upływie 2 i pół miesiąca przybędzie na uroczystość otwarcia szkoły. Wydawało się to wówczas niemożliwością. Obecnie dzięki nowemu gmachowi we Włocławku nie będzie już nauki popołudniowej. Wszystkie dzieci szkolne będą obecnie uczyły się tylko przedpołudniem, a tym samym nauka wkroczyła na normalne tory. Otrzymane klucze inspektor wręczył kierownikowi Zawisłakowi składając całemu personelowi nauczycielskiemu życzenia owocnej pracy.

Z kolei zabrał głos ks. dziekan Zwierz.

„Sursum corda“—oświadczył—bo wiem gmach Rzeczypospolitej Polskiej buduje się. Z gruzów i ruin powstaje nowa Ojczyzna; ogrom pracy dotychczas wykonany napędza otuchą nasze serca, tym bardziej, że ta odbudowa daje możliwość budowy także wewnętrznego gmachu przez

urabianie serc i szerzenie oświaty. Dumny jestem z tego, że właśnie mnie przypadł w udziale fakt poświęcenia tego gmachu, dzieła ludzi dobrej woli, którzy pierwszy swój wysiłek skierowali w kierunku zasadniczym“.

Złożeniem życzeń dla dzieci i nauczycielstwa oraz apelem, aby w sercach młodocianych był krzewiony duch Boży zakończył ks. dziekan swe przemówienie.

Następnie w imieniu Komisji Oświatowej zabrał głos ob. Melchinkiewicz, który zwrócił uwagę młodzieży na konieczność uszanowania wysiłku świata pracy przez przestrzeganie czystości, wyzbycie się popędu niszczenia i święcenia przykładem obowiązku i pilności.

„Polska potrzebuje ludzi nowych, ludzi dobrych, miłujących szczerze Ojczyznę“ — zakończył ob. Melchinkiewicz.

W imieniu Koła Rodzicielskiego przemówił ob. Bolesław Stanecki, składając podziękowanie wszystkim, którzy swój wysiłek włożyli w odbudowę szkoły, a następnie zabrał głos ob. Skórczyński — prezes Zw. Nauczycielstwa Polskiego.

„Nowa szkoła jest symbolem czynu, jest dowodem tego, że skończył się okres obietnic, przyrzeczeń, projektów a nadszedł okres czynu, w którym społeczeństwo i przedstawiciele jego we Włocławku nie będą się znajdować na szarym końcu“ — zapewnił ob. Skórczyński.

Kierownik szkoły ob. Zawisłak dziękując za złożone życzenia oświadczył w imieniu młodzieży, że w najbliższym czasie przystąpi do usuwania gruzów z boiska szkolnego, chcąc w ten sposób do ogólnej pracy do rzucić nowy czyn.

Wystąpił jeszcze jeden mówca, który tym razem musiał wejść na krzesło. Był nim młodociany uczeń Nowakowski. Przyrzekł on, że pracą swoją całą młodzież będzie starała się nie zawieść zaufania.

—Chcemy wyrósć na obywateli pożytecznych i tak jak nasza szkoła, która z gruzów i popiołów powstała jeszcze piękniejsza aniżeli przedtem była, tak i my chcemy okres niewoli, okres przymusowego zaniebdania przekuć na okres pilności i planowości w nauce — oświadczył uczeń.

Zgromadzona dziatwa szkolna odśpiewała pieśń „Myśmy przyszłością narodu“, a następnie uczennice: mała Kowalska Elżbieta, oraz starsze Wesołowska Henryka i Łopatowska Elżbieta wypowiedziały ładnie i z uczuciem deklamacje poświęcone szkole.

Uroczystość została zakończona przemówieniem wiceprezydenta Bombolskiego, który podkreślił w dziele odbudowy całej Polski wielkie zasługi Rząd Jedności Narodowej.

Po odśpiewaniu Roty wszyscy obecni wyszli przed gmach szkolny żegnani radosnymi okrzykami zgromadzonej młodzieży.

Przy odjeździe rzuciłem jeszcze raz okiem na szkołę.

Styczniowa noc i szkoła spowita dymem i ogniem, trzask walących się ścian i brzęk pękających od żaru szyb, nad ranem dymiące gruzy, a dziś — gwar, ruch, życie i radość.

Szkoła. Przybytek wiedzy. Nie frazesy i deklamacje, nie zapewnienia i potoki słów pięknych, ale długotrwały pomnik, służący wielu pokoleniom, pomnik — symbol czynu.

Konieczność obecnej chwili

„Jednym z zadań spółdzielczości jest zagadnienie podniesienia moralności społecznej. Odcinek spółdzielczy nie jest jeszcze wolny od błędów, ale siłą rzeczy ze swej ideologii i struktury daje największą gwarancję utrzymania zasad moralnych i zasad społecznego współżycia. Inną cechą ruchu spółdzielczego jest możliwość szybkiego dorobku kadr ludzkich dla celów społecznych i państwowych. WYROBIENIE TYCH KADR — to konieczność obecnej chwili budowania nowego ustroju demokratycznego“.

(Z przemówienia premiera Osóbki-Morawskiego).

RYTM KUJAW

Dla Warszawy

Zawsze ofiarna Ziemia Kujawska przystąpiła do zbiórki na Odbudowę Warszawy.

Zdawaćby się mogło, że zbiórka ta ma charakter podobny do innych. Tak jednak nie jest. Chodzi nam nie tylko o zgromadzenie jak największej kwoty pieniężnej; obok tego przyświeca nam myśl złożenia hołdu miastu, które w tak bohaterski sposób zadokumentowało swoją polskość i nieugiętą postawę.

Czyn ludności Stolicy zapisany został w historii naszego Narodu nie złotymi zgłoskami, ale purpurą krwi setek tysięcy ofiar, ich długotrwałą męką bez względu na płeć i wiek.

Czyn ten jest jednym z ogniw walki Polaków z barbarzyństwem pruskim, walki prowadzonej w sposób

świadczący o niezłomności naszej postawy.

Dlatego też, przystępując do zbiórki na odbudowę Warszawy, cały Naród zespolił się w wysiłku, wysiłku wielkim, jednolitym, któremu na imię miłość dla kraju.

Dźwigamy go z ruin. Jeszcze na terenie całej Polski świeże są mogiły ofiar pomordowanych przez Niemców, jeszcze niezabliźnione rany widnieją w naszych sercach. Tak jest w całym kraju, tak jest na naszych Kujawach.

Ci co zginęli, złożyli swoją ofiarę — ofiarę krwi. Od nas żąda Ojczyzna i pamięć poległych bohaterów — ofiary czynu. Nikt z Polaków nie może się od niej uchylić. Kujawy spełnią swój obowiązek. (c.)

Pow. włocławski

NA ODBUDOWĘ WARSZAWY:

Miasto Lubraniec do dnia 15 b. m. zebrało kwotę — 16 tysięcy 541 złotych 60 groszy.

Miasto Kowal — złotych 15 tysięcy.

Dotychczas na pierwszym miejscu pod względem wysokości zebranych w naszym powiecie kwot znajduje się miasto Lubraniec. (md.)

NIEMCY UCIEKAJĄ Z PRACY

Pracujący u rolników Niemcy, nie zawsze mogą być należycie pilnowani. Ostatnio kilkunastu Niemców znalazło okazję i przez nikogo niepostrzeżeni oddalili się z pracy.

W związku z tym władze bezpieczeństwa opublikowały listę Niemców-uciekierów, prosząc społeczeństwo o pomoc w ich ujęciu. Ktokolwiek z obywateli natrafi na ślad takiego Niemca, winien zgłosić się natychmiast do najbliższego posterunku M.O. względnie wprost do Pow. Urzędu Bezp. we Włocławku.

Nazwiska Niemców - uciekierów są następujące: Jan Pahl, Emilia Nickel, Emilia Fogel, Adelgunda Wieser, Melania Wieser, Erna i Olga Schmalz, Wanda Badtke, Cecylia Dąbrowska, Anna Ossowska, Irena Badtke i Florentyna Garn. (md.)

KOWAL.

PORAZENIE PRĄDEM.

Właściciel młyna Heronim Michalski, zamieszkały w Kowalu miał uszkodzony dach młyna. Robotę nad naprawą dachu powierzył Edwardowi Rakowi. Nad dachem w niewłaściwej odległości przebiegały przewody wysokiego napięcia. Podczas naprawy dachu, Rak dotknął się o przewody ponosząc śmierć na miejscu wskutek porażenia prądem.

Przeciwko właścicielowi młyna prokurator sporządził akt oskarżenia, który zarzuca mu nieumyślne spowodowanie śmierci Raka, wycho-

dząc z założenia, że powinien był dopilnować, by przewody wysokiego napięcia nie mogły zagrażać pracującemu na dachu. (md.)

Pow. lipnowski

MIŁY SPRZEDAWCA.

Stanisław Sztupecki, zamierzał kupić konia do gospodarstwa i w tym celu nawiązał rozmowy z niejakim Modestem Podolskim, zamieszkałym w Dobrzyniu nad Drwęcą.

Po drodze jadąc w kierunku Dobrzynia, Podolski korzystając z niewagi Sztupeckiego, skradł mu zawieszoną w papier gotówkę w wysokości 16.520 złotych. O kupnie konia w tych warunkach nie mogło być mowy.

W sprawie tej, władze bezpieczeństwa spisały odpowiedni protokół. (md.)

Pow. inowrocławski

JAKSICE.

SPŁONEŁY TRZY STOGI.

U dzierżawcy plebanii w Jaksicach, pow. inowrocławskiego, wybuchł pożar, który strawił 3 stogi zboża, oraz młockarnię.

Mimo natychmiastowej, energicznej akcji Ochotniczej Straży Pożarnej, pożaru nie udało się opanować. Zachodzi przypuszczenie, że stogi zostały podpalone. (md.)

KOŚCIELEC.

Na terenie Kościelca w dniu 15 bm. rozpoczął się nowy rok szkolny, jedyne na Kujawach Liceum Gospodarstwa Wiejskiego.

W dalszym ciągu przyjmowane są jeszcze kandydatki do Liceum. Przygotowanie zasadnicze: 4 kl. gimnazjum, lub równorzędne. Internat na miejscu. (md.)

Kronika Włocławka

WTOREK

24

września

Kalend. Rzym.-Katoł. Gerarda B. m.
Kalendarzyk Słowiański. — Uniegosta.
Wschód słońca — 5.24 zachód 17.32.
Kartka P. C. K. tel. 13-32, w nocy 15-41.
Straż Pożarna tel. 12-34.
Lek. dyż. dr Makochowski, Cyganka 18 II p.
godz. 18-8.
Apteka dyżurna 3-go Maja 16.
Kino „Bałtyk“ — Diablica.
Kino „Polonia“ — Dnie i noc

TEATR ZIEMI KUJAWSKIEJ
NIECZYNNY

W lusterku

Cicho tam

Teatr, sztuka trwa;
skupienie wokół, cisza...
Nagle jakiś grzmot —
i nikt już nie nie słyszy.

Czyżby huknął grom,
lub teatr się zawalił.
Nie — spóźniony widz
wchodzi „cicho“ na salę.

Agagit.

Z wydarzeń dnia

WSPÓLNE ZEBRANIE AKTYWÓW PPS-u i PPR-u.

W sali posiedzeń MRN., odbyło się wspólne zebranie aktywów PPS i PPR. Na zebraniu z ramienia władz wojewódzkich PPS. przybył II sekretarz WK. PPS. ob. Przegaliński, a z ramienia WK. PPR. ob. mjr. Kuligowski.

Zebraniu przewodniczył wiceprezydent ob. Bombolski. Ob. ob. Przegaliński i mjr. Kuligowski, wygłosili referaty polityczne, podkreślając znaczenie przyjaźni obydwu partii dla dobra Państwa zwłaszcza w obecnym okresie odbudowy.

Po referatach wywiązała się ożywiona dyskusja. (md.)

Z KOMITETU ODBUDOWY STOLICY.

W ubiegłym tygodniu odbyło się posiedzenie Miejskiego Komitetu Odbudowy Warszawy, na którym przewodniczący prezes Bojańczyk omówił szereg zagadnień związanych z akcją zbiórki oraz ofiar na ten cel.

Wszyscy zebrani zaaprobowali stanowisko przewodniczącego w szeregu spraw, wyrażając jednocześnie poparcie dla dokonania Prezydium Komitetu.

Obecnie akcja ta w sposób skoordynowany przebiega w porozumieniu z Komitetem Odbudowy Stolicy, który przejawia na terenie naszego miasta ożywioną akcję. (c.)

Nakaz serca

„Nikommu chyba Warszawa i jej tragedia nie zaciążyły tak na sercu, jak żołnierzowi polskiemu. Warszawa była miastem, które nie dało się sterroryzować Niemcom i odpowiadało na terror odwetem. Warszawa, jak żadne miasto polskie, umiłowała wolność kraju i stolicy.

Odbudowa Warszawy była nakazem serca i rozumu politycznego. Gdyby nie powstała z ruin, Niemcy, żyjący po dziś dzień nadzieją odwetu triumfowałiby“.

(Z przemówienia Marszałka Roli-Zymierskiego).

Z ŻYCIA NASZYCH SZACHISTÓW.

Ruchliwy klub szachistów naszego miasta, który już w początkach swojego istnienia, w roku ubiegłym przejawiał znaczną żywotność rozgrywając gry wewnętrzne oraz turniej międzymiastowy, w roku bieżącym rozwinęła działalność.

W roku ubiegłym klub korzystał z gościnności Stowarzyszenia Techników Kujawskich, które udzieliło klubowi schronienia. Obecnie spotkania odbywać się będą w cukierni Czecha, przy ul. Kościuszki. Otwarcie sezonu nastąpi w dniu 1 października o godzinie 18-ej.

Zamierzenia na przyszłość są daleko idące i świadczą o poważnym podejściu do tej interesującej gry. Obok dalszych turniejów zarówno wewnętrznych jak i z reprezentacjami innych miast, klub zamierza rozszerzyć — po porozumieniu się z władzami szkolnymi — swoją działalność na teren młodzieży uczącej się.

Gra w szachy, ćwicząca umysł, daje możliwość pożytecznego spędzenia czasu. Tego rodzaju podejście do sprawy może przyczynić się do rozwoju i podniesienia gry a także przynieść młodzieży więcej pożytku niż — niestety zdarzające się niekiedy — bezcelowe tłuczenie się z kąta w kąt w chwilach wolnych od zajęć, czy też rozrywek sportowych.

Pisząc te słowa nie mamy na myśli przesady w kierunku, ale sam projekt uważamy za bardzo słuszny. (c.)

REFERAT O DNIU SPÓŁDZIELCZOŚCI.

Na zebraniu aktywów PPS-u dyrektor Zakładów Wytwórczych „Spółem“ ob. Waclaw Tylman, wygłosił obszerny referat o spółdzielczości, podkreślając, że każdy socjalista winien być spółdzielcą.

W referacie prelegent uwypuklił znaczenie spółdzielczości w demokratycznym ustroju Państwa i przedstawił zebranym korzyści płynące dla szerokiej warstwy społeczeństwa w wypadku jego współdziałania w zorganizowaniu i poparciu ruchu spółdzielczego.

Dążąc do poprawy warunków bytu szerokiej mas ludu pracującego, wszyscy winniśmy należeć i być członkami spółdzielni. (md.)

NA OGÓLNOKRAJOWEJ WYSTAWIE.

Na ogólnokrajowej Wystawie Państwowego Przemysłu Spożywczego, odbywającej się w Warszawie w czasie od 25 września do 15 października br. wystawiają swoje produkty m. in. następujące fabryki włocławskie: Zjednoczone Fabryki Cykorii Ferd. Bohm i Gleba oraz włocławska Fabryka Surogatów Kawy i Cykorii „Stella“.

Wystawa odbędzie się w gmachu Politechniki Warszawskiej, przy ul. Koszykowej Nr. 55.

Celem wystawy jest zapoznanie ogółu konsumentów z wyrobami przemysłu spożywczego i jego najnowszymi metodami przyrządzania. (md.)

ODZNACZENIA FIRM WŁOCŁAWSKICH.

Sąd konkursowy Pomorskiej Wystawy Przemysłu, Rzemiosła i Handlu w Bydgoszczy przyznał złote medale następującym zakładom włocławskim: Fabryce Farb i Lakierów „Nobiles“ i Polskiemu Zjednoczeniu Fabryk Fajansu.

Srebrne medale: Północnemu Zjednoczeniu Przemysłu Celulozo-Papierniczemu, Polskiej Fabryce Manometrów i Barometrów, Fabryce Cykorii Ferd. Bohm i Gleba, Fabryce Maszyn Rolniczych i Odlewni Żelaza Mühsana, Fabryce Maszyn Rolniczych „Wisła“.

Zaszczytne te odznaczenia przyznane zostały wymienionym zakładom za całokształt produkcji, której ekspozyty wystawione były na wystawie w Bydgoszczy. (md.)

Ze sportu

Powiatowy Urząd WF. i PW. w związku z zakończeniem sezonu letniego, urządza w dniu 29 września b. r. Zawody lekkoatletyczne Hufców WF. i PW.

Biegi: 100 m., 400, 800 i 5000 m., sztafeta 4x100. Rzuty: dyskiem, oszczepem, pchnięcie kulą. Skoki: w dal, wwyż.

Zgłoszenia zawodników przyjmuje Powiatowy Urząd WF. i PW. we Włocławku, przy ul. Łaziennej Nr. 2 w godzinach od 8 do 15-tej do dnia 26.9.46 r.

Ogłoszenia drobne

PRZYJMĘ prywatne przedstawicielstwo handlowe wytwórni włocławskiej na Poznań — obojętnej branży. Wyczerpujące oferty — do Adm. „Gazety Kuj.“. (1913)

SPRZEDAM motocykl 100 cm 3 biegowy NSU. na starter. Rama podwójna — Całkowite wyposażenie. Motor po kapitalnym remoncie. Cena 28 tys. Oferty do Adm. „Gazety Kuj.“. (1912.)

SPRZEDAM NIERUCHOMOŚĆ. Wiadomość w Administracji Gazety Kujawskiej. (1900)

UNIEWAŻNIAM dokumenty na nazwisko Lewandowski Teodor ur. 2. 6. 1921 r. zam. Kuźnice, poczta Smitowice. (1906.)

Zebranie nabywców działek w Michelinie

odbędzie się we wtorek dnia 24 września b. r. o godz. 16 (4 po poł.) przy ul. Orlej 9 (wejście od rogu Karnkowskiego) w celu omówienia planowania i rejalnego załatwienia.

Zainteresowani są proszeni o przybycie.

Wszystkim, którzy okazali nam współczucie i uczcili pamięć męża i ojca naszego s + p

Cypriana Krzywkowskiego

a w szczególności Wielebnemu Du chowi-ństwu, Dyrekcjom i Radom Pedagogicznym, Kołom Rodzicielskim i Młodzieży Szkół Włocławskich, Związkowi Nauczycielstwa Polskiego i Polskiej Partii Socjalistycznej wyrażamy serdeczne podziękowanie 1910 **Żona i dzieci**

WYDZIAŁ POWIATOWY
we Włocławku
L. Sam. Og. 2/29/46

Obwieszczenie

Podaję do wiadomości, że Powiatowa Rada Narodowa we Włocławku na posiedzeniu w dniu 3.9.1946 r. uchwaliła następujące stawki opłat za korzystanie z podwód:

za przebyty jeden kilometr podwodą jednokonną 5 zł.;
za przebyty jeden kilometr podwodą dwukonną 10 zł.;
za każdą pełną godzinę postoju podwoły 10 zł.

Normy te są obowiązujące od chwili ogłoszenia dla wszystkich władz, urzędów, instytucji i ich funkcjonariuszy, posiadających uprawnienia do korzystania z podwód na terenie powiatu włocławskiego.

Włocławek, dn. 18.9.1946 r. (1895)

Przewodniczący Wydziału Powiatowego

STAROSTA

(—) Kubiński Kazimierz

APTEKA

Mgr ZBIGNIEW ELŻANOWSKI

Włocławek, ul. Warszawska Nr. 3

JUŻ ZOSTAŁA OTWARTA 1834

Ogłoszenie

Wydział Aprobizacji i Handlu m. Włocławka podaje do wiadomości, że od dnia 24 do 28 września b. r. w sklepach rozdzielczych sprzedawane będą na karty zaopatrzenia następujące artykuły:

Na karty z m-ca sierpnia b. r.

CUKIER.
Kat. I prac. odc. Nr. 12 po 500 gr. — cena zł. 7.60.

KASZA JĘCZMIENNA.
Kat. I rodz. odc. Nr. 27 po 1,5 kg. — cena zł. 2.25.

MLEKO SKONDENSOWANE.
dodatek „D“ odc. Nr. 12 po 5 puszek — cena zł. 16.—

MLEKO W PROSZKU CHUDE.
dodatek „D“ odc. Nr. 12 po 400 gr. — cena zł. 5.—

Na karty z m-ca września b. r.

MLEKO SKONDENSOWANE.
dodatek „D“ odc. Nr. 9 po 12 puszek — cena zł. 39.40.

dodatek „M“ odc. VLB 8 po 18 puszek — cena zł. 57.60.

MLEKO CHUDE W PROSZKU.
dodatek „D“ na odc. Nr. 4 po 0,5 kg. — cena zł. 6.25.

JAJKA W PROSZKU.
dodatek „D“ odc. Nr. 10 po 100 gr. — cena zł. 17.80.

PAPIEROSY.
Kat. I prac. odc. Nr. 38 po 100 szt. — cena „Wolność“ zł. 2.—, „Bałtyk“ zł. 3.—

Przypominamy, że artykuły wydaje się tylko dla zarejestrowanych i w wyznaczonym terminie.

Ceny rozumieją się bez opakowania.

ZASTĘPCA KIEROWNIKA

Wydziału Aprobizacji i Handlu

St. Kacprowicz

Włocławek, dn. 23.8.1946 r. (1909)

Redakcja i Administracja: Włocławek, ul. Brzeska 4, Tel. 1126
Ogłoszenia przyjmuje Administracja codziennie z wyjątkiem dni świątecznych w godzinach od 8-ej do 12-ej i od 2-ej do 5-ej w soboty od 8-ej do 12-ej.

Nacz. Red.: A. TURCZYNOWICZ. Przyjmuje w godz. 10—12 z wyj. dni świąt. Maszynopisów nie zwraca się. Odpowiedzialne za pismo Kolegium Redakcyjne.
WYDAWCA: Powiatowa Rada Narodowa we Włocławku.
E — 12681
DRUKARNIA DIECEZJALNA, WŁOCŁAWEK, ul. BRZESKA 4.

Ceny ogłoszeń: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz, poszukiwania rodzin i pracy po 3 zł. Urzędowe, przetargi, nekrologi: 1 mm. szerokości 1 szpalta po 5 zł. reklamowe 10 zł. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.
Prenumeratu miesięczna 60 zł., z przesyłką poczt. 70 zł.